

“De Wekker”, september 1947, 1^e jaargang, nummer 7.

Ontvangen van Rob Lampen, Rotterdam.

1 e Jaargang - September 1947 - No 7.

WERKPLAATS
EN
KANTOOR

WETENSCHAP
EN
KUNST

"DE WEKKER"

MAANDBLAD VAN DE VERENIGING VAN R.D.M.- EN N.W.-PERSONEEL
"WEK"

ADRES VOOR MEDEDELINGEN AAN DE REDACTIE: F. MULDER, STREEFKERKSTR. 3b, ROTTERDAM-W.

**HET M.S. „BATOELA”
EN NOG WAT.**

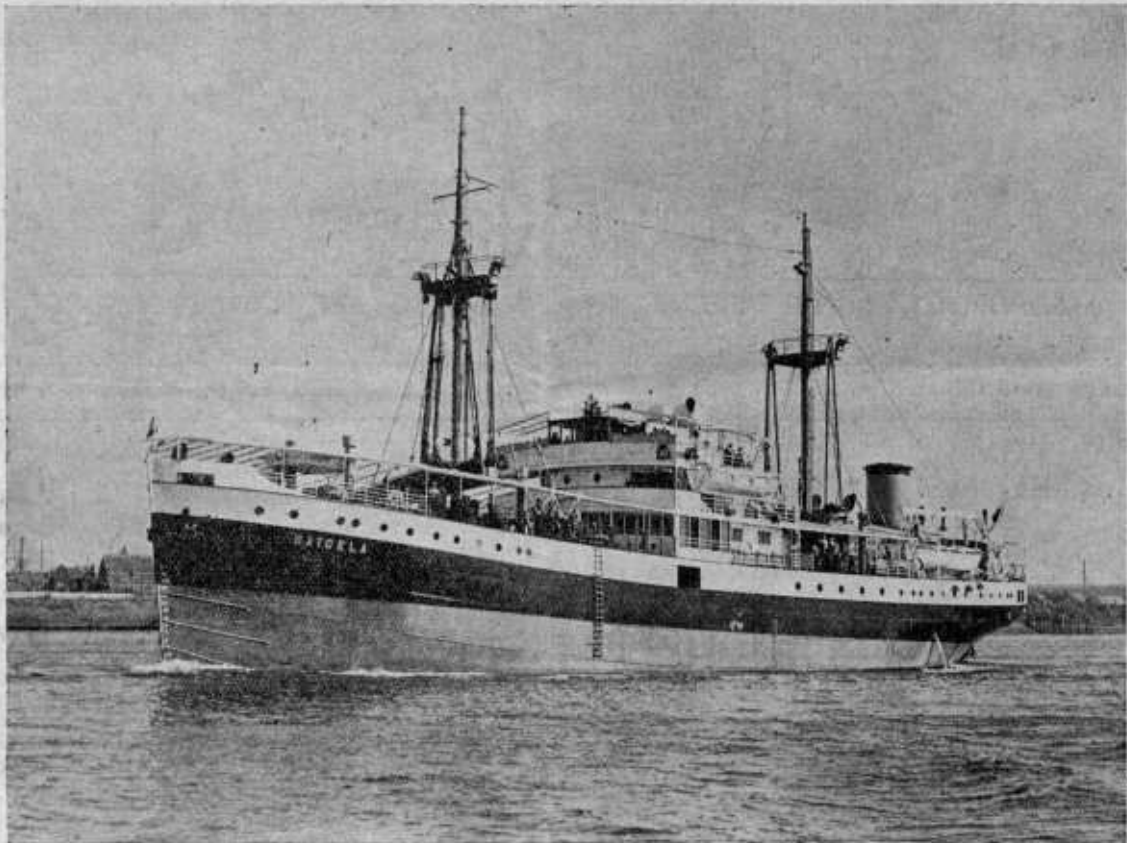
Als belangrijke gebeurtenis in ons bedrijf mogen we zeker wel noemen de aflevering van het motorschip „Batoela” als eerste geheel na de oorlog nieuwgebouwd schip. (In ons No. 5 werden de tewaterlating en enkele technische gegevens van dit schip bekend gemaakt.) Dit heuglijke feit had Zaterdagmiddag 30 Augustus op de Noordzee plaats, alwaar dit schip met de gebruikelijke ceremoniën door de heer Ir. K. van der Pols als vertegenwoordiger van de R.D.M. aan de heer Ir. P. van Overbeek, als vertegenwoordiger voor het Ministerie van Verkeer, werd overgedragen. Het bij deze ceremonie gebruikelijke vlagwisselen ziet U op de hierbij geplaatste foto. Na deze proeftocht is het schip doorgevoerd naar Amsterdam, alwaar het passagiers en lading innam en 6 September j.l. naar Indonesië vertrok. Te zijner tijd wordt het schip door het Ministerie van Verkeer overgedragen aan de Koninklijke Paketvaart Mij. te Batavia en zal ongetwijfeld een waardevolle aanvulling zijn van de vloot aldaar, tot nieuwe ontwikkeling van handel en verkeer in Indonesië.

Vandaar dat wordt aangedrongen op spoedige levering van nog 7 stuks schepen van deze serie, waarvan er nog twee bij ons in aanbouw zijn. (Het tweede schip de „Banggai”, ons bouwnummer 273, gaat 27 September a.s. 's-middags om 3.— uur te water.)

Voor deze en nog een groot aantal andere schepen werden reeds vóór onze bevrijding door de Nederlandse Regering te Londen de nodige bestellingen in Engeland, Zweden, enz. geplaatst, opdat de Nederlandse werven, zodra ons land bevrijd zou zijn, de bouw met spoed zouden kunnen aanvangen. Hoewel we verheugd zijn, dat thans het eerste schip is afgeleverd, stemt het ons toch tot nadenken. Als we daartoe even de volgende feiten onder ogen zien, moeten we tot de conclusie komen, dat er iets niet klopt. Wat is n.l. het geval, 26 Juli '45 ontvingen wij de opdracht tot de bouw van deze drie tot de zogenaamde „Batavia”-klasse behorende schepen; 3 Januari '46, dus ruim 5 maanden later, werd de kiel gelegd; 14 Juni '47 ging het eerste schip, de „Batoela”, dus ruim 17 maanden later, te water en, 21/2 maand daarna, werd dit schip afgeleverd. Wij hebben dus voor de bouw van dit schip, ondanks de reeds

vóór het plaatsen van de opdracht getroffen maatregelen, 25 maanden nodig gehad. Als we teruggaan naar de jaren '29 en '30, waarin o.a. de „van Swoll”, eveneens voor de Koninklijke Paketvaart Mij. bestemd, doch een aanzienlijk groter schip dan de „Batoela”, gebouwd werd in 10 3/4 maand, gerekend vanaf de opdracht tot de aflevering, dan zien we, dat er ernstige redenen zijn tot nadenken en tot onderzoek naar de oorzaken daarvan. Als eerste en voornaamste oorzaak kunnen we de vertraging in de bouw afschrijven op rekening van het niet op tijd leveren van de benodigde materialen en onderdelen. Als tweede oorzaak mag de zeer strenge winter een rol hebben gespeeld, doch daarna dienen we de hand even in eigen boezem te steken en ons af te vragen, of wij ons voor het werk gegeven hebben, zoals dat overeenkomstig onze vroegere prestaties en naar onze eer en plicht past. Hebben we aan de jongeren, die gedurende de oorlog niet in de gelegenheid geweest zijn om normaal te leren werken, steeds het goede voorbeeld gegeven? Vaders dienen daarbij te denken aan hun eigen zoons, die, al werken ze niet onder hun eigen leiding, dan toch vermoedelijk weer afhankelijk zijn van het goede (of slechte) voorbeeld van een andere vader, waarbij zij werken. Als gedeeltelijke verontschuldiging voor onze teruggelopen arbeidsprestatie konden ook voor

een zekere tijd worden aangevoerd de minder krachtige voeding, slechte kleding en slecht schoeisel, onvoldoende behuizing en andere factoren. Al zijn deze nog niet alle opgeheven, (voor deze oorlog bestonden die, zij het in wellicht mindere mate, ook) we zullen dit bovenstaande toch thans niet meer als merkbare oorzaak durven handhaven. Neen, meer waarschijnlijk lijden we nog aan de gevolgen van de gedurende de bezettingstijd noodzakelijk gevolgde wijze van doen. Hoe sneller wij hiervan genezen, des te spoediger bereiken wij een hoger welvaartspeil. Gelukkig valt daarin een kentering te bespeuren en mogen we de verwachting uitspreken

spoedig weer onze oude prestatie te kunnen ontwikkelen, zodat we bouwtijden, als hiervoor genoemd, weer tot normale terugbrengen en verval van ons bedrijf voorkomen. Ook hierin dienen we onszelf aan te pakken en onze schouders eronder te zetten. De gemeenschap en in 't bijzonder ons eigen belang is daardoor het beste gediend.

Tenslotte wensen wij onze opdrachtgevers geluk met dit mooie schip en hopen wij in de toekomst ons steentje, in de wederopbouw van hun tot de grootste en mooiste ter wereld behorende vloot, te mogen bijdragen.

Red.

„ROTTERDAM STRAKS”

In Mei 1946 werd door de tijdelijke Gemeenteraad het basisplan voor de binnenstad van Rotterdam aanvaard. Er was zeer veel over te lezen in de loop van dit jaar, maar gelukkig was het Gemeentebestuur van oordeel, dat er voor het publiek nog meer van te zien moest zijn. Dit was de aanleiding tot het houden van de tentoonstelling „Rotterdam Straks” in Museum Boymans. Tijdens ons bezoek aan deze tentoonstelling is het plan voor ons, excursisten, gaan leven. Velen hebben zich van het nieuwe plan op de hoogte gesteld en werden gestreft door de enorme taak, welke de thans levende generatie op de schouders is gelegd.

Voor hen, die niet aan deze excursie hebben deelgenomen, volgt hier een vluchtig overzicht aan de hand van de op de tentoonstelling verstrekte gids. In een snel tempo zal ik U nu even op papier door de vele zaken meenemen.

Zaal 1. Verliezen aan mensen en waarden.

Een groot kruis, waarop het getal aan doden, gaf ons een ander getal dan dat, wat we in de bezettingsjaren te zien kregen.

De schade op het prijspeil van 1940 was f 650.000.000, maar onberekenbaar en niet in getallen uit te drukken is de schade aan gedoofde ondernemingslust, verloren arbeidskracht en gezondheid van duizenden.

Zaal 2. Waarom een plan ?

Tot de afkondiging van de Woningwet in 1902 konden we bouwen zonder een vooraf bepaald plan. Vóór die tijd heerste er op stedenbouwkundig gebied 100 jaar lang een chaos. Foto's van stadsgedeelten in Hengelo, Rotterdam, Den Haag, enz. lieten ons zien, hoe zo'n chaos er uitziet, als we maar gedachteloos gaan bouwen.

Zaal 3. Wat is stedenbouw ?

Door het stellen van vragen aan iedereen, waarvan de antwoorden worden doorgegeven door de Rijksdienst, Provinciale Planologische Dienst, Waterstaat, Spoorwegen en Gemeentelijk Bureau voor Statistiek en uiteindelijk door de gehele bevolking van Rotterdam en omgeving, aan de stedenbouwkundige, komen we tot stedenbouw.

Uit al deze antwoorden trekt de stedenbouwkundige zijn conclusies en op de basis daarvan maakt hij een plan. De stedenbouwer, uitgerust met een vooruitziende blik,

klimt achter zijn tekentafel, wordt kunstenaar en man van de wetenschap beide. Hij voegt de wegen en wijken, gebouwen, bruggen, dijken en kanalen tezamen tot een schoon en bruikbaar geheel.

Zaal 4. We beginnen met onze opgave.

Van 1870 tot 1940 stond een on-geordende stadsontwikkeling tegenover een geordende havenontwikkeling.

Na 1940 groeide de chaos door het te weinig gebruik maken van de mogelijkheden, door conjunctuur, maatschappelijke verhoudingen en gebrek aan belangstelling. Van 1948 tot in een verre toekomst moet de stedenbouw de maatschappelijke- en culturele ontwikkeling vóór zijn. Beter wonen, beter werken, betere ontspanning, beter verkeer.

Zaal 5. De nieuwe city wordt het brandpunt van een groeiende wereldstad.

Grafieken, schema's en rapporten geven aan met welke invloeden rekening gehouden moet worden bij het samenstellen van het ontwikkelingsplan in het algemeen en van het basisplan in het bijzonder.

Zaal 6. Duizenden werkeloos of...werk voor duizenden.

De stichting van de meer omvangrijke industrie langs de rivier, want de city kan alleen een levend brandpunt zijn, als de industriegebieden „levend" zijn.

Zaal 7. En nu de city.

Industrie en transport, handel en nijverheid vormen de economische basis voor de groeiende stad.

Hoe de nieuwe city het brandpunt wordt, wordt voor een deel bepaald door de elementen, die ons nog resten. Het viaduct, Raadhuis, Postkantoor, de oude Havens, Witte IJuis, enz. Deze bouwwerken zijn de structuur bepalende elementen in onze nieuwe city.

Zaal 8. Wonen en saneren van woonwijken.

Minstens 5000 woningen komen er in de binnenstad. Er komen ook scholen en speelterreinen voor de kinderen. Met het saneren van de randgebieden om de binnenstad is nog een grote taak te verrichten.

Zaal 9. Werken in de city.

Welke industrieën behoren in de binnenstad, welke winkels zijn nodig, enz., enz., en waar moeten zij komen?

Zaal 10. Ontspanning en cultuur.

Groen in de stad, ontspanning en afwisseling in het leven is geen luxe. Het is een noodzaak, om tot betere mensen, hogere productie, grotere geestelijke en lichamelijke welstand te komen. In groter massa's zal de bevolking rijper worden voor de hogere dingen des levens.

Zaal 11. Basisplan 1946.

We hebben geleerd, dat we arm zijn geworden, dat we de fouten van onze oude stad in onze nieuwe city niet kunnen gebruiken en dat we slechts gezamenlijk kunnen bouwen aan de nieuwe stad. Zo zijn er plannen ontstaan en werd tevens de mogelijkheid ingezien, het oude Rotterdam te doen herleven. Wel in zijn sprankelende levenskracht en arbeid, doch niet in zijn vorm en gestalte.

Zaal 12. Scheepvaart.

De stedenbouwer zegt: „Rotterdam is een havenstad en een industriestad. Zij vormen het karakter, waarmede in het ontwerp rekening gehouden dient te worden."

Zaal 13. De ondergrondse beweging in de binnenstad.

Wat onder de grond is, is voor velen een geheim. We denken aan het leidingnet onder de kruising Westeedijk - Westersingel en het kruispunt Oostplein. Kortom een bron van voortdurende zorg en moeite.

Zaal 14. Gemeentelijke energiebedrijven.

Door de reeds vroeger gehouden excursies naar de gas- en elektriciteitsbedrijven komen we op een bekend terrein. Nieuw voor onze binnenstad is echter het stadsverwarmingsplan. Dit betekent kolenbesparing, hygiëne en gemak.

Zaal 15. Groei en leven van het plan.

Het basisplan 1946 is een plan voor een herstellende stad en voor een groeiende stad. Het zal zich steeds moeten aanpassen aan de nieuwe ideeën en omstandigheden van morgen, van 1948, van 1950, enz.

Zaal 16. Wie zich aan een ander spiegelt.....

Deze zaal gaf ons een overzicht van de met zorg bijeengezochte stadsdetails in verschillende Europese landen. Ons Rotterdam zal echter met een eigen gelaat voor de dag komen.

Zaal 17. Van bouwen en overheidsleiding.

De leiding van de wederopbouw in Rotterdam is in handen van mannen, ervaren door jarenlange praktijk, met slechts één wens: Bouwen! Aan de slag, Rotterdam, opdat de keurig verzorgde maquettes geen visioenen blijven.

Tot slot volgde de uitreiking van het boek „Rotterdam, de poort van Europa" aan de heer Seip van de afdeling Inkoop, die het daarvoor bestemde nummer op zijn toegangsbewijs had.

Met het citeren van „Davids Lofzangh van Hierosolaim" door Joost van den Vondel wil ik mijn verslag over de excursie besluiten.

Als ick ons daecken zie en muren omgevallen,
Ge-effent met het gras dat 't leeghste dal besloegh,
En 't pratte Babilon met dees' Tropheen gaen brallen
Die David zegenrijck den Philistijn ontjoegh:

Dan sterft mijn hert van rouw, dan gaet het op een
[schreijen,
Dan ben ick als de sneeuw die voor den Zomer smelt:
Dan gaet mijn droeve ziel in 't dal van droefheyd
[weljen,
Daer stadigh eenen stroom van vochte peerlen zweet.

Maer als ick, wederom gekomen tot my zelven,
De spitsen ryzen zie van 't heerlyck nieuw gebouw,
Den Tempel en 't Paleys, die prachtige gewelven,
Dan schep ick zo veel vreugds als voormaels was
[de rouw.

Dan spreek ick by my zelf: o Salem uytverkoren!
Van blyschap iuyght myn hert, van vreugd ontspringt
[myn ziel,

Om dat, ick weet niet wie, my luyst'ren komt in d'
[ooren:
De Stad is we'er gebouwt die voormaels neder viel.

Red.

DANKBETUIGING

Langs deze weg wil ik éven mijn dank uitspreken aan het bestuur en aan alle leden van de zwengroep der R.D.M. voor het geschenk, dat ik na afloop van de wedstrijden tegen W.F. mocht ontvangen. Het is niet alleen de mooie stopwatch, maar vooral ook het gebaar van waardering en vriendschap, dat door mij op zo'n hoge prijs wordt gesteld.

Richard Wessels.

De wandeltocht op 13 September

„Julie zijn niet lekker“, zei m'n vrouw, toen ik haar van onze plannen vertelde. Ik kan U echter verzekeren, vrienden, dat we ons nog nooit zo lekker gevoeld hebben als Zaterdagmiddag 13 September. Er heerste om 1.30 uur al een gezellige drukte in Blijdorp. Heel jammer is het, dat we onze 2 tippelaars van de N.W. niet hebben ontmoet. Nadat tot 2.15 uur gewacht was op hen, vertrokken we om 2.40 uur. Bij het verlaten van de stad passeerden we de Harmonie Vereniging „Hermandad“, die met pittige marsen de goede stemming er in bracht. Deze stemming bleef er ook in, zelfs toen we een half uur later door een geweldige regenbui verrast werden. Deze hinderde ons niet. We hadden er een flink tempo in en schertsend en zingend ging het langs sloten en weilanden op het mooie oude Deift aan. Daar doorheen en dan langs de oude weg naar de Zweth, waar 10 minuten gerust werd om de inwendige mens te versterken. Dan de laatste 8 à 9 km. Eén was er met blaren (op z'n tong). Het was onze kleinste (1.92 m.) Hij had namelijk al heel de weg het hoogste woord, gaf af en toe een kilometertje „swing“ ten beste en klaagde dan: „Wat ben ik toch moe!“

Alle bijzonderheden over de tocht kan ik niet mededelen, daar de „Wekker“ dan te klein zou zijn, al kreeg ik het hele blad tot mijn beschikking. Om kort te zijn, het was geweldig. Geen uitvallers in de ploeg. Allen ontvingen na afloop de prachtige medaille. Bovendien behaalden we als groep ook nog de groepsprjs. Dit is een grote medaille. Tot slot betuig ik hier namens de gehele groep van W.E.K.-wandelaars onze hartelijke dank aan de heer Figée, die zo welwillend was, als verzorger op te treden. Het was misschien wat sneu voor hem, dat hij niet veel werk heeft gehad.

Dan moet mij nog iets uit de pen. De personeelsvereniging W.E.K. telt nu 1000 leden; zijn daar nu werkelijk maar een goede 15 à 20 wandelaars bij? Waar blijft de rest? Toch niet bang voor een paar kilometertjes tippen? Het is reuze gezellig. Of je er geen blaren van krijgt of stijf wordt? Och, als ik hetzelfde gevoel had in m'n handen en armen, als ik nu in mijn voeten en benen heb, dan zoudt U dit stukje nooit gelezen hebben. Maar dat is morgen wel over, en als er weer een mars is, ga ik weer mee. En met mij nog vele anderen. U toch ook?

J.D.

TER KENNISMAKING

Gaarne voldoe ik aan het verzoek van de redactie om, zij het op bescheiden wijze, in „De Wekker“ iets mede te delen over mijn werk.

Daar tot 1 Januari 1947 in ons bedrijf de functie van sociaal werkster nog onbekend was, spreekt het vanzelf, dat ook het bestaan ervan eerst even tot het personeel moest doordringen. Met veel genoegen kan ik echter mededelen, dat in de betrekkelijk korte tijd, dat ik mijn functie mocht waarnemen, er reeds velerlei contact met een groot aantal gezinnen tot stand kwam.

Hoewel enerzijds de sociale moeilijkheden met de daaraan verbonden soms grote gezinszorgen, aanleiding tot dit contact zijn, is het anderzijds een vreugde alle krachten te mogen aanwenden om, waar mogelijk, de ergste zorgen te helpen verlichten.

Het is natuurlijk in het geheel niet eenvoudig te weten te komen, welke gezinnen het meest om raad of hulp verlegen zijn en daarom zal ik het zeer op prijs stellen als iedereen mij helpen wil dit gedeelte van mijn taak zo, goed mogelijk te vervullen.

Hoewel ik er mij zeer goed van bewust ben, dat het niet goed mogelijk is bij een zo omvangrijk personeel, steeds alle moeilijkheden naar wens op te lossen, is het toch mijn dagelijkse ervaring, dat, als alle in aanmerking komende instanties hun medewerking verlenen, er prachtig werk kan worden gedaan.

Zinspelend op de artikelenreeks in „De Wekker“ zou ik willen eindigen met voor mijn werk Uw aller-samenwerking, waardering en vriendschap te vragen.

Mejuffrouw van Noort.

TEN AFSCHEID.

De Heer H. de Jong werkte vanaf 1 Juli 1924 tot 13 September 1947 hoofdzakelijk bij de afd. bikkers en ververs in de dokken, terwijl hij de laatste jaren als hulp in de bankwerkerij werkzaam was.

„Huib“, zoals iedereen hem kent bij de N.W., heeft wegens hoge ouderdom om ontslag verzocht. Zijn onverwoestbare wilskracht en doorzettingsvermogen moesten wijken voor zijn afnemende krachten.

Wij roepen „Huib“ een hartelijk vaarwel toe en wensen hem nog een lange rustige levensavond.

Personeelsvereniging „W.E.K.“

VERENIGINGSMEDEDELINGEN

Secr.: M. P. v. d. Borden, Groen van Prinstererstraat 51b, Rotterdam-N.

TONEELGROEP.

Deze groep is 20 Augustus j.l. opgericht. Het bestuur is als volgt samengesteld:

Voorzitter: R. J. Spek.

Secretaris: P. F. Hulstaert, Veldstraat 70, R'dam.
Penningmeesteres: Mej. C. van Vliet.

De repetities worden gehouden in de Fabriekscantine der R.D.M., elke Maandagavond, aanvang 7.30 uur.

De regie is in handen van de Heer Scholte.

TURNGROEP.

Vanaf 1 September j.l. ressorteert de reeds bestaande turngroep onder W.E.K. Het bestuur is samengesteld als volgt:

Voorzitter: J. Ambachtsheer.

Secretaris: L. van der Steen, Vestastr. 2, R'dam.
Penningmeester: J. Schets.

Er wordt geturnd onder leiding van een gediplomeerd leraar, de Heer A. Moerkerken, in de gymnastiekzaal van de Chr. School, Letostraat 5 op Zaterdagmiddag van 12.30 tot 1.30 uur.

Voor deelnemers aan één of meer clubs is een contributie verschuldigd van f 0.50 totaal per maand. Introductie's betalen f 0.50 per maand per club.

Leden, die willen turnen of zich in het toneelspel willen bekwalen, kunnen zich op genoemde dagen nog melden.

ZWEMMEN

Het had de gehele morgen aardig geregend, maar toen om 2 uur het bad open ging was het niet alleen droog, maar er scheen zelfs weer een zonnetje. Het bad was versierd met vele vlaggen en bood een feestelijke aanblik. De geluidsinstallatie zorgde voor opgewekte muziek en verrichtte ook later op de middag prachtige diensten als „megafoon“ voor de starter.

Omdat de vereniging „Wilton-Fijenoord“ niet voor 15 uur aanwezig kon zijn begonnen we, na een kort woord van onze voorzitter, met een inleidend programma. Het waren 25 M. schoolslagbanen voor jeugdige zwemmers, waar veel belangstelling voor bestond, en die met veel vuur, zowel van de zijde der zwemmers en zwemsters, als van het publiek, werden verzwommen.

Nadat Wilton gearriveerd was, leidde de voorzitter opnieuw nu ons officiële programma in. Hij richtte een woord van welkom tot de verschillende autoriteiten van Wilton zowel als van de R.D.M. en tot de overige aanwezigen. Na nog een enkele algemene aanwijzing klonk het startfluitje en schoten de diverse dames voor de 25 M. schoolslag het water in. Het begin was al goed, want de eerste drie aankomenden waren R.D.M.sters, n.l. A. v. Capellen met 19.4; A. v. d. Knaap met 20.8 en B. Slagboom met 20.9 sec.

De 25 M. schoolslag heren bracht een Wilton-man binnen de prijzen, en wel de heer Schoon, die derde werd in 18.8 sec. Hoewel enkele toeschouwers anders meenden, plaatste de jury L. Kramer op de eerste plaats in 17.1 en J. Knegt in 18.3 sec. als tweede.

De R.D.M. bleef de sterkste, ook op de 25 M. rugslag dames waren de eerste en tweede prijs voor ons (A. Capelle 23.8; A. v.d. Giessen 24) de derde prijs kwam bij Wilton met een tijd van 26.9 op naam van Mej. W. de Pater. Op de 25 M. rugslag heren lag de krachtsverhouding precies hetzelfde: 1ste K. Spelbrink 19.9; 2de G. A. Zuiderduin 20; 3de Th. Koster (W.F.) in 20.2 sec.

De 25 M. borstcrawl dames werd gewonnen door Wilton, al kwam A. de Reus er met slechts 0.1 sec. verschil achteraan. (B. v. Tol (W.F.) 19; A. de Reus 19.1; A. van Capellen 21.4).

De 25 M. borstcrawl heren kwam weer aan de gemiddelde verhouding; 1ste en 2de prijs R.D.M., 3de prijs W.F. (A. Kramer 15.8; L. Kramer 15.9; D. A. de Wit (W.F.) 16). K. Spelbrink had de baan ook in 16 sec. verzwommen, maar in de beslissing om de derde plaats moest Koois het loodje leggen.

Helaas had Wilton geen dames om mede te dingen in het nummer Dames boven 30 jaar. Het werd dus een solonummer van de R.D.M. met als eerste Mevr. Schoonderwalt 24.7; als tweede Mevr. de Rooze 26.0 en als derde Mevr. Clements met 28.4 sec.

De heren boven 30 jaar werd een ruime zege voor onze gasten; A. Kersten (W.F.) als eerste in 20 sec.; M. Platje (W.F.) als tweede in 20.2 en W. Snel als derde in 27.7 sec. Nu werd het tijd voor de wisselslag estafette en onze

damesploegen hebben zich dapper geweerd. A. Capelle, R. v.d. Knaap en A. de Reus legden in 1 minuut 3.9 sec. beslag op de eerste plaats. W.F. I kwam aan in de tijd van 1 min. 8.2 sec. en onze tweede R.D.M.ploeg (N. Kramer, B. Slagboom en N. Bommeljé) tikte als derde aan in 1 min. 13.5 sec.

Zelfs de 3 × 25 M. heren estafette werd een onverwacht succes voor ons. Reeds in de rugslagbaan wist G. A. Zuiderduin een kleine voorsprong te behalen. De fraaie start en snelle baan van J. Knegt deden deze voorsprong behouden. H. Spelbrink zette met z'n crawlslagbaan de kroon op het werk. Het was met de hakken over de sloot; we hadden 0.1 sec. voorsprong. (De foto vertoont de start van J. Knegt en het aantikken van G. A. Zuiderduin). Op 22 Mei l.l. wisten we het ook van de Wilton-ploeg te winnen, mede dank zij het feit, dat Richard Wessels toen de schoolslagbaan voor zijn rekening nam. Het feit, dat we het nu zonder zijn directe hulp ook konden is een pluim voor trainer en getrainden. Onze tweede estafetteploeg (T. v.d. Stoep, K. v.d. Pols en A. Kramer) tikte als 4e aan. De tijden van de estafette waren als volgt: R.D.M. I 54.4 sec. - W.F. I 54.5 sec. - W.F. III 53.3 sec.

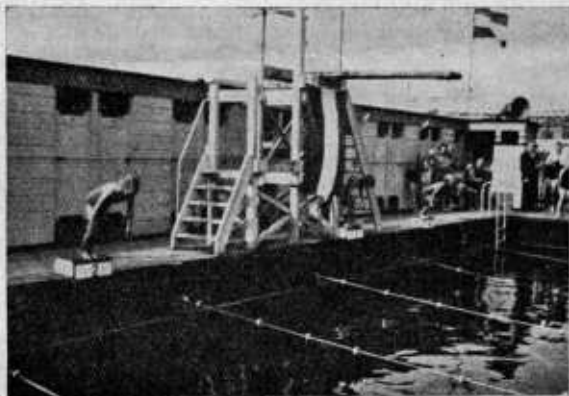
Voor de gehele wedstrijd was een puntentelling opgesteld. Iedere eerstaankomende verdiende voor zijn club 3 punten; iedere tweede 2 punten en iedere derde aankomende 1 punt. De totale telling leverde een overzicht op voor R.D.M. (43-17), zodat de wisselprijs dit jaar door ons genomen mocht worden.

Het laatste nummer, schoonspringen, dat zonder mededinging gegeven werd, oogste veel bijval. De beide springers deden voor elkaar niet onder en zowel A. de Hoop als A. Mout gaven fraaie sprongen ten beste. Laatsgenoemde had, ten dele met een partner, nog een serie komische sprongen op het repertoire. Deze vertoning laat zich moeilijk beschrijven; iedere sprong had zijn eigen geestige inslag en verrassende uitvoering. Ook de „vertraagde redding“ werd een volledig succes.

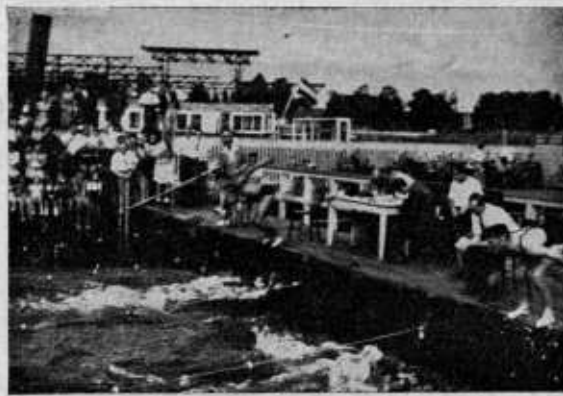
Om ca. 5 uur sloot de voorzitter met een kort woord deze zeer geslaagde middag, terwijl de voorzitter van W.F. eveneens nog een woord van dank sprak aan de gastheren. Na de sluiting volgde de prijsuitreiking en toen ging ieder zijns wege.

Dat we deze wedstrijd zo gedecideerd gewonnen hebben is boven alle verwachting geweest. Reeds in het vorig nummer van „De Wekker“ schreef ik, dat de Wilton-ploeg niet voor de poes was. Alle deelnemers hebben zich dan ook geheel gegeven en de sportieve geest van een vriendschappelijke ontmoeting bleef de hele middag bewaard. Het feit, dat iedereen stipt op tijd aan de start was en de redelijke stilte, die er dan heerste, maakte dat de wedstrijden een vlot en prettig verloop hadden. Nu staat straks de winter weer voor de deur. Een definitieve regeling der zwemuren kan ik U jammer genoeg niet geven, maar laten we allen trachten ook van de winter zoveel mogelijk aanwezig te zijn en zo intensief mogelijk te trainen. Over ons programma hoop ik U in het October nummer nader te kunnen inlichten.

W.S.

Start meisjes 10-14 jaar

Estafette W.F. - R.D.M.

De geestelijke en lichamelijke gezondheid van de arbeider

Wanneer een arbeider door ziekte verhinderd is zijn arbeid te verrichten wordt in zijn sociale zekerheid voorzien door de bepalingen van de ziektewet. Deze zeer belangrijke sociale maatregel, waarmede zeker wel iedere arbeider te maken heeft gehad, zou niet volledig zijn, wanneer de wet niet zou voorzien in de opsporing van de oorzaken der vele ziekten. Dit is echter wel geschied. Op grond van art. 125 van de ziektewet is een fonds het z.g. Prophylaxefonds, gevormd. De gelden voor dit fonds worden opgebracht door de werkgever, die jaarlijks 40 cent van iedere f 1000.— door hem betaald loon, dat in het afgelopen kalenderjaar voor premiebetaling in rekening is gebracht, in het fonds stortten. Met het geld van dit fonds wordt het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde te Leiden bekostigd. Zoals de naam reeds aanduidt (Praeventief is voorkomend), stelt dit Instituut zich ten doel het ontstaan van ziekten te voorkomen. In het bestuur van dit Instituut zitten vertegenwoordigers van de organisaties van werkgevers en van arbeiders. Met recht kan dus gezegd worden, dat dit een instelling is van arbeiders en werkgevers samen. Wat doet en hoe werkt dit Instituut? Aan dit Instituut zijn verschillende artsen, psychologen, maatschappelijke werkers, ingenieurs, deskundigen op het gebied van de arbeid e.d. verbonden. Zij onderzoeken welke bepaalde ziekten onder de arbeidende bevolking voorkomen. Zoals bekend is, komen bij mijnwerkers bepaalde ziekten voor als silicose, waardoor langzamerhand de longen kunnen worden aangetaast. Personen, die in bedompte ruimten en in een gedrongen houding werken, zijn meer vatbaar voor tuberculose, dan lieden, die recht op en in een frisse omgeving hun arbeid verrichten. Het constateren van de ziekte en het vaststellen van de oorzaken ervan, is niet voldoende. Het Instituut zoekt ook naar de middelen der bestrijding en vooral ter voorkoming van ziekten. Het geeft op grond van haar bevindingen advies aan de regering, aan de inspectie van de arbeid, aan de werkgevers enz. Het Instituut onderzoekt en voorkomt niet alleen ziekten van het lichaam, maar ook van de ziel. Stoornissen van de ziel maken een mens dikwijls meer vatbaar voor ziekten. Het onderzoekt de oorzaken die de werkklust belemmeren, grote vermoeidheid veroorzaken. Een ieder weet, met hoeveel meer genoegen hij zal werken in een frisse, lichte omgeving, dan in een sombere kille werkplaats. Het Instituut onderzoekt b.v. welke invloed bepaalde kleuren op mensen hebben. Sommige kleuren werken opwekkend (geel) andere bevorderen de oplettendheid (rood is gevaar) groen geeft een gevoel van rust. Niet ieder mens is geschikt voor elke arbeid. Daarom wordt onderzocht, welke eisen voor een bepaalde arbeid worden gesteld, of een bepaalde werkzaamheid beter staande dan zittend kan

worden verricht, welke temperatuur het aangenaamst en gezondst is om te werken, de invloed van muziek op aangenaam werken enz.

Uit bovengenoemde voorbeelden blijkt, hoe groot het arbeidsterrein van het Instituut is. Bestuurders en medewerkers zijn er zich dagelijks van bewust, dat de arbeidende mens geen veriengstuk van een machine of kantoorkruk is, maar een levend wezen, elk weer in aanleg verschillend van de anderen. Juist in deze tijd nu ons gehele volk de lichamelijke en geestelijke gevolgen van de oorlog nog niet te boven is, rust op het Instituut een enorme taak. Ons berooide en verarmde vaderland kan slechts gered worden en zijn vroegere welvaart herwinnen, door harde arbeid van allen. Deze harde arbeid kan alleen worden verricht door naar lichaam en geest gezonde werkers. Zij dienen dan niet alleen zichzelf, maar heel het land. Het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde streeft ernaar daartoe het hare bij te dragen.

BETER VOORKOMEN DAN GENEZEN.

Sinds 1 Januari 1939 bestaat er te Den Haag een „Centraal Bureau voor keuringen op Medisch-Hygiënisch Gebied“.

Afgevaardigden van diverse departementen, sociale instellingen en vakverenigingen hebben elkander in het bestuur gevonden.

De taak van dit bureau is tot heden beperkt tot het opsporen van onbekende lijdens aan tuberculose, door middel van de Röntgendoorlichting. Aan het hoofd van dit bureau staat een arts als directeur; diverse artsen zijn in dienst van het bureau en zwerven met hun Röntgentoestellen door geheel Nederland om overal, waar groepen mensen regelmatig samen zijn, hun nuttig werk te ontplooiën.

De oorlog heeft remmend gewerkt, maar na de oorlog is de herbouw met grote kracht aangepakt.

Ziet hier, wat het bureau reeds heeft gepresteerd.

1939	22.000	doorlichtingen
1940	37.000	„
1941	63.000	„
1942	135.000	„
1943	149.000	„
1944 (8 mnd)	80.000	„
1945 (8 mnd)	80.000	„
1946	350.000	„

Onderzoekingen vinden plaats in grote zowel als in kleine bedrijven, in grote steden zowel als in de kleinste dorpen, want de tuberculose sluipt overal rond. Enige duizenden onbekende patiënten zijn aldus ontdekt en konden, dank zij de wettelijke mogelijkheden, die hulp krijgen, die voor elk geval afzonderlijk, na onderzoek op een consultatiebureau, nodig bleek te zijn. Velen zijn hierdoor van de naderende dood gered en weer gezond aan het werk gegaan. Bovendien zijn er op deze wijze velen aan een dreigende besmetting door zulk een persoon ontsnapt, doordat deze onbekende besmettingsbron ontdekt en tijdelijk uitgeschakeld werd.

Het is in het welbegrepen belang zowel van ieder afzonderlijk, als van het Nederlandse volk in zijn geheel, dat dit onderzoek in elk bedrijf of andere werkgemeenschap op regelmatige tijden plaatsvindt.

In de afgelopen oorlogsjaren heeft de tuberculose weer vele slachtoffers gemaakt, en nog steeds loert deze vijand rond naar nieuwe slachtoffers.

Door keuring door genoemd Centraal Bureau te doen uitvoeren, werkt het bedrijfsleven er actief toe mede het Nederlandse volk weer gezond en sterk te maken.